TAMPERE

Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaava

Palaute ja osallistuminen aloitusvaiheessa

KH 30.11.2026

Kaupunkiympäristön palvelualue / Yleiskaavoitus

Kuva Laura Paronen, Visit Tampere

Sisältö

Osallistumisen tavat **3**

Saatu palaute ja niihin laaditut vastineet **4**

Mielipiteet 4

Mielipide 1 4

Mielipide 2 4

Etelä-Tampereen Yrittäjät ry 5

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry 6

Tampereen seudun polkupyöräilijät ry 11

Lausunnot 12

Lupa- ja valvontavirasto 12

Sisä-Suomen elinvoimakeskus 12

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen maaseutu- ja ympäristöosasto 13

Pirkanmaan liitto 13

Pirkanmaan maakuntamuseo 14

Väylävirasto 14

Tukes 16

Ylöjärven kaupunki 16

Pirkkalan kunta 16

Lempäälän kunta 17

Tampereen Raitiotie Oy 18

Telia Towers Finland Oy (TTF Oy) 19

Fingrid Oyj 19

Pirkanmaan hyvinvointialue 19

Alueen toimijoille tehty kysely **20**

Yleisötilaisuuksissa saatu palaute **21**

Osallistumisen tavat

Vaiheyleiskaavatyön aloitusvaiheen osallistumismahdollisuuksiin kuuluu lakisääteinen mahdollisuus antaa palautetta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) sisältää lyhyesti kaavan lähtökohdat, tavoitteet, vaikutusten arvioinnin tavat, aikataulun sekä suunnitelman siitä, kuinka osallistuminen aiotaan järjestää kaavaprosessin aikana. Viranomaisilta pyydettiin erikseen kommentit OAS:sta, ja muille osallisille tiedotettiin osallistumismahdollisuuksista eri viestintävälineissä ja lehtikuulutuksilla. Aloitusvaiheessa OAS:n nähtävillä olon aikana järjestettiin kaksi yleisötilaisuutta.

Kaava-alueen kiinteistönomistajille ja yrityksille suunnatulla kyselyllä kartoitettiin toimijoiden näkemyksiä alueen nykytilasta, alueen kehittämisen tavoitteista sekä kehittämisen vaikutuksista heidän toimintaansa. Samassa yhteydessä kiinteistönomistajilta ja yrittäjiltä tiedusteltiin halukkuutta osallistua kaavatyötä seuraavaan toimijaryhmään. Ryhmän tehtävänä on toimia taustayhteisöjen edustajina ja tuoda suunnitteluun paikallistuntemusta. Toimijaryhmän kanssa on tarkoitus keskustella suunnitelman sisällöstä ja vaikutuksista sekä erityisesti siitä, miten alueen vaiheittainen muutos vaikuttaa siellä toimiviin. Tavoitteena on myös tiedonkulun parantaminen eri osapuolten välillä. Toimijaryhmään valittiin ilmoittautuneista noin 20 hlöä ja ryhmä kokoontuu muutaman kerran kaavaprosessin aikana. Toimijaryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 20.10.2026.

Kaava-alueen laajentaminen

Eteläisen vaiheyleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä ensimmäisen kerran huhtikuussa 2026. Nähtävilläolon jälkeen ilmeni tarve laajentaa kaavan aluerajausta koskemaan kehittyvää Lakalaivan aluekeskusta. Kaava-aluetta laajennettiin etelään Autovarikonkadun, Automiehenkadun ja Lempääläntien väliselle alueelle. Laajennusalue hyväksyttiin kaupunginhallituksessa elokuussa 31.8.2026 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin uudelleen nähtäville syyskuuksi. Lakalaivan liikennejärjestelmän suunnittelu on keskeinen osa vaiheyleiskaava-alueen suunnittelua. Asemakaavoitusohjelmassa mainittu alueen yleissuunnitelma laaditaan osana vaiheyleiskaavatyötä.

Saatu palaute ja niihin laaditut vastineet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin palautetta sen molemmilla nähtävillä olon aikoina. Keväällä mielipiteitä saatiin viisi ja pyydettyjä lausuntoja 13 kpl. Syksyllä tuli yksi mielipide ja seitsemän pyydettyä lausuntoa. Suurimmassa osassa syksyn lausunnoissa viitattiin huhtikuussa annettuihin lausuntoihin ja kannatettiin kaava-alueen laajentamista.

Mielipiteet

Mielipide 1

Mielestäni tavoitteet ovat oikeat ja niitä tulee edistää.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Nykytilassa on paljon liikennemeteliä, jollaista on jatkossakin kuten moottoritien melua. Erityisesti toivon, että moottoritien melun hallintaan kiinnitetään huomiota.

Vastine: Liikenne- ja raidemelun osalta vaikutukset arvioidaan väylien ja rataverkon kehittämissuunnitelmien ja meluselvitysten perusteella kaavanlaadinnan aikana.

Myös nykyisiin tontteihin kaivataan vehreyttä jo nyt.

Vastine: Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on alueen siniviherrakenteen vahvistaminen suunnittelualueella voimassa olevan strategisen yleiskaavan mukaisesti.

Mielipide 2

Outoa lähteä valmistelemaan asemakaavojen toteuttamiseen tähtäävää yleiskaavaa tilanteessa, jossa VAK-ratapihan siirrosta ei ole olemassa yleiskaavatasoista suunnittelua ja toteuttamisen aikataulua. Vaikuttaa myös, ettei kyse ole vaiheyleiskaavasta vaan tarkemmasta erillisestä osayleiskaavasta. Tampereen yleiskaavoitus tältä osin ei ole aivan johdonmukaista, kun strategiseen yleiskaavaan siirtymisen jälkeen palataankin osayleiskaavoihin, mutta puhutaan kuitenkin vaiheyleiskaavasta. Tässä hämärretään tarkoituksellisesti käsitteitä ja sotketaan eri kaavamuotoja.

Vastine: Oikorata ja tavoite ratapihan siirrolle on osoitettu jo maakuntakaavassa, joten yleiskaavatyön käynnistämiselle on olemassa kaavallinen valmius. Voimassa olevassa yleiskaavassa ratapihan molemmille puolille on osoitettu kokonaissuunnittelun tarvealue. Metson alueen suunnittelu sisältyy asemakaavaohjelmaan. Vaiheyleiskaavassa tutkitaan myös maankäytön muutosten vaiheittaista toteuttamista, ottaen huomioon VAK-ratapihan aiheuttamat rajoitteet toimintojen sijoittamiselle. Yleiskaavatyö on käynnistetty vaiheyleiskaavana, koska osa voimassa olevista yleiskaavamerkinnöistä ja määräyksistä on tarkoitus jättää voimaan vaiheyleiskaavatyön yhteydessä.

Ratapihalla käsitellään päivittäin myös pitkään tulevaisuudessa vaarallisia kemikaaleja, eikä toiminta ole siirtymässä pitkään aikaan minnekään. Kaupunki elää toivossa, että mitään vakavaa onnettomuutta ei tapahdu ja tekee tämän perusteella suuria maankäytöllisiä ratkaisuja.

Vastine: Alueen suunnittelua tehdään vuosikymmenien päähän, ja tutkitaan, miten maankäytön muutokset voisivat tapahtua vaiheittain. VAK-ratapihan aiheuttamat riskit ovat olennainen osa vaiheittaista toteuttamista; suunnittelun tavoitteena on selvittää millä alueilla maankäytön mahdolliset muutokset voisivat tapahtua nopeammin ja millä alueilla muutokset voivat tapahtua vasta vuosikymmenien kuluessa.

Kaavan laadinta tulisi keskeyttää ja odottaa uuden oikoradan ja ratapihatoimintojen yleissuunnittelun käynnistymistä ja etenemistä riittävän pitkälle, jotta olisi realistista lähteä Tampereella suunnittelemaan tulevaa maankäyttöä.

Vastine: Oikoradalle ja järjestelyratapihan siirtämiselle on kaavallinen valmius jo maakuntakaavan myötä. Alueen muutos tapahtuu vaiheittain vuosikymmenien aikana. Yleiskaavatyön yksi keskeinen sisältö on suunnitella alueen vaiheittaista muutosta. Siksi yleiskaavatyö on perusteltua aloittaa jo nyt.

Etelä-Tampereen Yrittäjät ry

Kysely, jolla toimijoiden näkemyksiä on kartoitettu, ei ole tavoittanut yhdistystä eikä useita alueen yrityksiä, kuten Härmälän-Sarankulman Yrittäjiä. Näin on menetetty mahdollisuus saada laajempi ja edustavampi vastauspohja, ja 17 vastausta vaikuttaa vähäiseltä. Mielipiteessä pyydetään lisätietoa kyselyn toteutuksesta sekä tietoa yritysvaikutusten arvioinnista. Mikäli arviointia ei ole tehty, sen laatimista pidetään tarpeellisena ja sen tulisi kattaa eri toimialat ja yrityskoot. Positiivista on kuitenkin se, että suunnitelmassa on tunnistettu yritysvaikutusten arvioinnin tarve.

Vastine: Merkitään tiedoksi. Vastaajan kanssa on käyty läpi väärinkäsitys toimijakyselyn lähettämisestä yritysyhdistysten kautta. Pyyntö jakaa kyselyä edelleen jäsenistölle on kyllä saavuttanut yhdistyksen, mutta se on epähuomiossa jäänyt tekemättä.

Osallisryhmän kokoonpanon osalta korostamme, että elinkeinoelämän edustuksen tulee olla riittävän kattavaa ja heijastaa alueen yritysrakennetta. Alueen yrityksistä valtaosa (arviolta noin 96 %) on mikroyrityksiä, minkä tulee näkyä myös osallisryhmän kokoonpanossa. Ryhmä ei voi koostua pelkästään asukkaista ja suuryritysten edustajista, vaan ryhmään tulee varmistaa monipuolinen yrityskentän edustus.

Vastine: Kaavatyön tueksi perustettiin toimijaryhmä ja siihen valittiin osalliset alueella toimivien yritysten edustajista ja alueen kiinteistönomistajista. Vaiheyleiskaavan verkkosivujen kautta oli osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä ollessa 2.4.–4.5.2026 mahdollista ilmoittaa halukkuutensa liittyä osallisryhmän jäseneksi. Lisäksi toimijakyselyiden yhteydessä oli mahdollista ilmoittautua mukaan toimijaryhmään.

Toimijaryhmässä keskitytään alueen vaiheittaiseen muutokseen ja sen vaikutuksiin alueella toimiviin. Asukkaille ja muille osallisille järjestetään muita osallistumisen tapoja kaavatyön aikana.

Lisäksi painotamme selkeän, ennakoivan ja ajantasaisen viestinnän merkitystä suunnittelun ja toteutuksen aikana. Yritystoiminnan jatkuvuuden kannalta on kriittistä, että esimerkiksi katu- ja infratöistä tiedotetaan riittävän ajoissa ja että yritysten saavutettavuus turvataan kaikissa tilanteissa. Tampereella on aiemmin esiintynyt tilanteita, joissa yritysten sisäänkäyntien tai kulkureittien edustalla on tehty yllättäviä kaivuutöitä ilman riittävää ennakkoviestintää, mikä on vaikeuttanut merkittävästi yritysten toimintaa. Tällaiset tilanteet tulee jatkossa välttää.

Toivomme, että edellä esitetyt näkökulmat huomioidaan suunnittelun jatkovaiheissa.

Vastine: Vaiheyleiskaavan etenemisestä ja ajankohtaisista asioista tiedotetaan kaavan verkkosivuilla ja uutiskirjeessä. Uutiskirjeen pääsee tilaamaan kaavan sivulta osoitteesta: tampere.fi/vaiheyleiskaava2025–2029.

Vaiheyleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, joka ohjaa alueen kehittämistä vuosikymmenten päähän. Yleiskaava ohjaa hyväksymisen jälkeen yksityiskohtaisempaa asemakaavoitusta. Vaiheyleiskaavassa ei tehdä päätöksiä rakentamisesta eikä katu- tai infratöistä. Rakentaminen edellyttää, että alueelle tai väylälle laaditaan ja hyväksytään asemakaava tai katu- ja puistosuunnitelma.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry

Mielipide toimitettu huhtikuussa ja uusittu syyskuussa. Tiivistelmä ja vastineet on laadittu syyskuun mielipiteen mukaisena.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry esittää mielipiteessä 15 vaatimusta. Vaatimukset 1–5 ja 9–13 esitetään lisättäviksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman selvityslistaan. Vaatimukset 6, 7, 8, 14 ja 15 koskevat menettelyä. Vaatimukset 1–4 ovat tärkeimmät selvitettävät asiat: 1. siirron ja siihen kytkeytyvien hankkeiden yhteisvaikutukset, 2. vaikutukset Pulkajärven Natura 2000 -alueeseen, 3. kuinka todennäköisesti siirto toteutuu ja milloin, 4. mitä kaavasta seuraa, jos siirto ei toteudu.

Mielipiteessä hankekokonaisuus tarkoittaa kahta hanketta (Järjestelyratapihan siirto Lempäälään ja sen edellyttämä ratayhteys sekä valtatien 3 oikaisu Kuljusta Linnakallioon ja siihen liittyvä 2-kehä) ja kahta kaavaa (Sääksjärven osayleiskaava ja Pirkkalan kehätien eteläpuolen osayleiskaava).

Päätelmänä esitetään, että Tampereen on arvioitava, miten kaava riippuu toteuttamisedellytyksistään. Kaavan riippuvuutta LemPi-metsään kohdistuvista hankkeista ei voi jättää kuvaamatta sillä perusteella, että niistä päätetään muualla. Siirron omat suunnittelumenettelyt (Lempäälän yleiskaava, ympäristövaikutusten arviointi ja ratasuunnitelma) eivät ole alkaneet, joten ne eivät voi korvata tämän kaavan omaa arviointia. Mielipiteen liitteinä ovat perustelumuistio ja lähdeluettelo.

Vastine: Vaiheyleiskaava liittyy laajempaan seudulliseen maankäytön kokonaisuuteen, jossa Tampereen maankäytön kehityksellä on yhteyksiä myös naapurikuntiin. Kaavaselostuksessa kuvataan vaihekaavan suhde muihin suunnitelmiin. Nyt laadittavassa vaiheyleiskaavassa tehtävät ratkaisut kohdistuvat Tampereen alueelle, eikä kaavalla muuteta tai ohjata maakuntakaavassa jo linjattuja Pirkkalan tai Lempäälän maankäyttöratkaisuja. Tämän vuoksi vaiheyleiskaavan vaikutusten arviointia ei uloteta näiden kuntien maankäyttöratkaisuihin. Vaiheyleiskaavalla varaudutaan ratapiha-alueen maankäytön kehittämiseen ratapihatoimintojen siirtyessä pois alueelta. Lisäksi kaavalla ohjataan alueen kehittämistä tilanteessa, jossa ratapihatoiminnot säilyvät, sekä määritellään mahdollisuuksia alueen väliaikaiselle käytölle ja vaiheittaiselle muutokselle.

Vaatimus 1. Hankekokonaisuuden yhteisvaikutusten arviointi.

Kaavan selvityksiin on sisällytettävä arviointi, joka kattaa kaikki esitetyt 4 hankekokonaisuuden osaa ja niiden yhteisvaikutukset luontoon, ilmastoon, yhdyskuntarakenteeseen ja liikenteeseen. Kaavaselostuksessa on kuvattava suunnitelman suhde muihin suunnitelmiin sekä kertyvät vaikutukset ja yhteisvaikutukset. Selvityslistalle: Hankekokonaisuuden yhteisvaikutusten arviointi.

Vastine: Kaavaselostuksessa kuvataan vaihekaavan suhde muihin suunnitelmiin. Kaavan vaikutuksia arvioidaan ottaen huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus (AKL 9 §). Vaiheyleiskaava konkretisoi strategisen yleiskaavan toteuttamista Tampereen kaupungin alueella sekä tarkentaa sen alueelle osoitettuja ratkaisuja huomioiden maakuntakaavan pitkän aikavälin suunnittelutavoitteet. Kaavan yhteydessä ei laadita yhteisvaikutusten arviointia.

Tampereen kaupunki pyrkii käynnistämään MAL-sopimuksen mukaisen esiselvityksen järjestelyratapihan siirrosta yhteistyössä valtion ja seudun kuntien kanssa. Näitä selvityksiä ei ole vielä käynnistetty, eikä suunnittelutietoa vaikutuksista vielä ole.

Vaatimus 2. Natura-tarveharkinta ja tarvittaessa arviointi.

Kaavan valmistelussa on luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesti harkittava, voiko kaava yhdessä ratapihan siirron, valtatien 3 oikaisun ja 2-kehän kanssa merkittävästi heikentää Pulkajärven Natura 2000 -alueen suojeluperusteita. Harkinnan on katettava onnettomuusriski, jota maakuntakaavaa ja valtatien 3 suunnittelua varten tehdyt kolme tarveharkintaa eivät tarkastele. Harkinta on kirjattava perusteluineen valmisteluaineistoon. Kaavaselostuksen on kuvattava Natura-alue kaavan kannalta merkityksellisenä alueena silloinkin, kun kynnys ei ylity. Selvityslistalle: Natura-tarveharkinta ja tarvittaessa Natura-arviointi, Pulkajärvi.

Vastine: Vaiheyleiskaavassa ratkaistaan Tampereen kaupungin alueella ratapihan siirtymisen mahdollistamat maankäytön muutokset. Vaihekaavan yhteydessä laaditaan nykyisen ratapihan alueelle riskiarviointi. Vaiheyleiskaavalla ei ratkaista ratapihan uutta sijaintia tai toteuttamistapaa, valtatien 3 oikaisua tai kehä 2 tietä Pulkajärven Natura-alueen läheisyydessä.

Vaatimus 3. Kaavan riippuvuus ratapihan siirrosta. Kaavan valmistelussa on selvitettävä:

a. siirron toteutumisen todennäköisyys ja ajoitus vaihtoehtoisina aikatauluoletuksina, joista kunkin kohdalla kerrotaan, mihin päätökseen, rahoitukseen ja Lempäälän kaavoituksen vaiheeseen se nojaa

b. mihin kuljetusennusteeseen kaavan ajoitusoletus nojaa, mikä on ennusteen epävarmuus vuoteen 2060 ja minkä laajuisen ratapihan toteutumiseen oletus perustuu

c. vaarallisten aineiden riskinhallinta nykysijainnissa ja se, mikä osa kaava-alueesta voi muuttua jo silloin, kun suuronnettomuusriskin aiheuttavat toiminnot ovat poistuneet alueelta, vaikka ratapiha ei ole siirtynyt

d. maankäytön muutoksen kolmen toteutustavan vertailu: vaiheittainen uudelleenjärjestely ratapihan rinnalla, ratapihan tiivistäminen ja kokonaissiirto.

Selvityslistalle: Kaavan riippuvuus ratapihan siirrosta: todennäköisyys, ajoitus, kuljetusennuste, riskinhallinta ja toteutustavat.

Vastine: Vaiheyleiskaavan tavoitteena on esittää kaava-alueen vaiheittaiset kehittämisen mahdollisuudet huomioiden paikalliset ja seudulliset tavoitteet. Vaiheyleiskaavalla varaudutaan ratapiha-alueen maankäytön kehittämiseen ratapihatoimintojen siirtyessä pois alueelta, mutta kaavalla ohjataan alueen kehittämistä myös tilanteessa, jossa ratapihatoiminnot säilyvät, sekä määritellään mahdollisuuksia alueen väliaikaiselle käytölle ja vaiheittaiselle muutokselle. Tavoitteena alueella on keskustamainen rakenne ja mahdollisuus suurelle määrälle uusia asukkaita ja palveluja.

Kaavatyön yhteydessä laaditaan järjestelyratapihojen riskiarviointi, jonka tarkoituksena on muodostaa realistinen käsitys VAK-rautatiekuljetuksiin liittyvän tilapäisen säilytyksen ja vaunujen järjestelyn ympäristöönsä aiheuttamasta riskistä. Selvityksessä tunnistetaan mahdolliset onnettomuusskenaariot sekä niiden todennäköisyydet ja riskin hyväksyttävyys. Selvitys huomioi rataliikenteen kuljetusvolyymit. Selvitys tuottaa maankäytön vyöhykkeet, joilla toiminnan laatu, rakentamisen ohjaus ja varautumistoimet eroavat toisistaan. Selvitysmetodin hyväksyttävyys varmistetaan eri viranomaistahoilta.

Vaatimus 4. Herkkyystarkastelu ilman siirtoa. Kaavan toteuttamiskelpoisuutta on tarkasteltava myös vertailutilanteessa, jossa siirto ei toteudu vuoteen 2060 mennessä. On kerrottava, kuinka suuri osa tavoitellusta kerrosalasta ja asukasmäärästä on toteutettavissa pysyvinä ratkaisuina ilman siirtoa, millä aikataululla ja kustannuksilla sekä millaisin luonto- ja ilmastovaikutuksin. On osoitettava, edellyttääkö kaavan tavoite ratapihan siirtoa juuri Lempäälään vai riittääkö että toiminnot siirtyvät nykyalueelta. OAS:n mukainen laadittava suunnitelma: ”Toteuttamisen vaiheistamisen suunnitelma” ei riitä tähän, koska vaiheistaminen olettaa siirron lopulta toteutuvan. Selvityslistalle: Herkkyystarkastelu ilman siirtoa.

Vastine: Ratapihan siirtoa ei ratkaista vaiheyleiskaavalla eikä laadittavassa vaiheyleiskaavassa osoiteta tiettyä tavoitteellista sijaintia uudelle järjestelyratapihalle. Nämä ratkaisut tehdään valtakunnallisesti, yhteistyössä alueen kuntien ja maakuntaliiton kanssa, toimijoita ja muita osallisia kuullen. Ratkaisu on kuitenkin yleispiirteisellä periaatetasolla pohjustettu voimassa olevassa, oikeusvaikutteisessa maakuntakaavassa.

Vaiheyleiskaavalla varaudutaan ratapiha-alueen maankäytön kehittämiseen ratapihatoimintojen siirtyessä pois alueelta. Lisäksi kaavalla ohjataan alueen kehittämistä tilanteessa, jossa ratapihatoiminnot säilyvät, sekä määritellään mahdollisuuksia alueen väliaikaiselle käytölle ja vaiheittaiselle muutokselle.

Vaatimus 5. Ilmastovaikutusten arviointi ja hiilitase selvityslistalle. Selvityslistalle on lisättävä kaava-alueen oma ilmastovaikutusten arviointi ja hiilinielujen ja -varastojen laskenta sekä arvio hankekokonaisuuden yhteisestä hiilitaseesta. Tuloksia verrataan ilmastolain päästövähennystavoitteisiin ja Tampereen kaupunkiseudun hiilineutraaliustavoitteeseen 2030. Selvityslistalle: Ilmastovaikutusten arviointi ja hiilitase, kaava-alue ja toteuttamisedellytykset.

Vastine: Kaavanlaadinnan yhteydessä tehdään suunnittelun laajuuden ja tarkoituksen edellyttävällä tavalla ilmastovaikutusten arviointi.

Vaatimus 6. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio valmisteluaineistoon. Piiri pyytää, että 27.5.2026 pidetystä viranomaisneuvottelusta laadittu muistio liitetään valmisteluaineistoon. Lisäksi pyydetään, että palaute- ja vastineraportissa ja kaavaselostuksessa kerrotaan kunkin tässä esitetyn selvitystarpeen kohdalla, onko se lisätty selvityslistalle ja jos ei, miksi.

Vastine: Viranomaisneuvottelun muistio on osa kaava-aineistoa. Se on kaavaselostuksen liitteenä päätettäessä kaavaluonnoksen asettamisesta nähtäville. Kaavan vastineissa esitetään perusteltu kannanotto mielipiteessä esitettyihin asioihin.

Vaatimus 7. Yhteydenpidon kirjaaminen Lempäälään ja Pirkkalaan. Kaavaselostukseen on kirjattava, milloin Lempäälän ja Pirkkalan kuntiin on pidetty yhteyttä, mitä vaikutuksia on käsitelty ja mihin on päädytty.

Vastine: Kaavaselostuksessa kuvataan suunnittelun vaiheet osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyineen MRA 895/1999 mukaisesti.

Vaatimus 8. Luontoarvoja koskevan asiantuntemuksen kuuleminen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on kirjattava, millä tavoin luontoarvoja koskevaa asiantuntemusta kuullaan kaavatyön aikana: osallisryhmän kokoonpanoa laajentamalla tai erillisellä luonto- ja virkistysarvoja käsittelevällä työryhmällä. Suunnitelman mukaan kaavatyön tueksi perustetaan osallisryhmä alueen yrityksille ja kiinteistönomistajille. Ryhmän kokoonpanoon ei ole osoitettu luonto- eikä virkistysarvojen asiantuntemusta.

Vastine: Perustettu toimijaryhmä on koottu alueen halukkaista kiinteistönomistajista ja yrittäjistä. Toimijaryhmässä keskitytään erityisesti yritystoiminnan ja maankäytön kehittämiseen alueen vaiheittaisessa muutoksessa.

Muiden teemojen osalta ei ole perustettu erillisiä teemaryhmiä. Kaavatyöhön voi osallistua monella tavalla. Vaiheyleiskaavaa laaditaan yhteistyössä osallisten kanssa (Alueidenkäyttölaki 6§ ja 62–65§). Aloitus-, valmistelu- ja ehdotusvaiheissa kaikilla osallisilla on mahdollisuus osallistua vaiheyleiskaavan yleisötilaisuuksiin, joissa esitellään laadittuja suunnitelmia ja keskustellaan niistä. Nähtävillä olevasta kaava-aineistosta voi jättää mielipiteen tai muistutuksen. Vaiheyleiskaavatyöstä, siihen liittyvistä yleisötilaisuuksista ja osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan kaavan verkkosivuilla sekä Eteläisen vaiheyleiskaavan uutiskirjeessä. Uutiskirje ilmestyy muutaman kerran vuodessa ja sen saa tilattua osoitteesta tampere.fi/vaiheyleiskaava2025–2029.

Vaatimus 9. Kaava-alueen omien luontoarvojen selvitys. Selvityslistan rivi ”Kasvillisuus ja eläimistö” on täsmennettävä niin, että siitä ilmenee menetelmä, alueellinen kattavuus ja maastokaudet. Selvityksen on katettava koko 277 hehtaarin kaava-alue Lakalaivan laajennusosa mukaan lukien. Selvityslistalle: Luontoselvitys menetelmineen, kattavuuksineen ja maastokausineen.

Vastine: Kaava-alueelta on laadittu vaihekaavaluonnoksen valmistelun tueksi kaksi luontoselvityskokonaisuutta. Selvitettävät kokonaisuudet: liito-oravat, lepakot, pesimälinnustopotentiaali, kasvillisuus, rakennetun ympäristön luontotyypit ja hyönteispotentiaali. Tunnistetulle hyönteisarvopotentiaalialueille laaditaan tarkempi kartoitus maastokaudella 2027. Selvityksen maastotyöt on toteutettu keväällä ja kesällä 2026, selvitykset valmistuvat vuoden loppuun mennessä. Selvitysalue-rajaukset vaihtelevat selvitystyypeittäin, selvitysalueet ovat lähtökohtaisesti kaava-aluetta laajempia. Eri selvitystyyppien osalta töissä lisäksi arvioidaan ekologisen verkoston toimivuutta ja kehittämistarpeita sekä kytkeytymistä alueen ulkopuolelle selvityksen lajiryhmän tarpeet huomioiden.

Vaatimus 10. Lakalaivan liikenneverkkoratkaisut osaksi valtatien 3 tarkastelua. Lakalaivan yleissuunnitelman liikenneverkkoratkaisut on arvioitava yhdessä Väyläviraston suunnitteluohjelmaan 2026–2029 sisältyvän kohteen ”Vt 3 Sääksjärvi-Lakalaiva-Linnankallio kaistajärjestelyt ja melunsuojaus ” kanssa. Arvioinnin on katettava myös tilanne, jossa valtatien 3 oikaisua ei toteuteta ja kapasiteettitarve hoidetaan nykyistä tietä parantamalla. Kaavan oman liikenneverkon on toimittava kummassakin tapauksessa. Selvityslistalle: Lakalaivan liikenneverkkotarkastelu valtatien 3 kehitysvaihtoehdot huomioiden.

Vastine: Vaiheyleiskaavaluonnoksen tueksi laaditaan alueelle liikennejärjestelmän visio ja kehittämissuunnitelma. Näissä huomioidaan myös kaava-alueen osalta seudullisten väylien kehittäminen vaiheittain. Työssä arvioidaan myös liikenteen sujuvuutta erityisesti pääväylillä.

Vaatimus 11. Luontokadon kokonaistase. Kaavan valmistelussa on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena kaava-alueelle esitettyä siniviherrakennetta ja kaavan toteuttamisedellytysten aiheuttamaa ekologisen verkoston pirstoutumista. Arvioon kuuluu selvitys toteuttamisedellytysten aiheuttamien luontohaittojen kompensointitarpeen laajuudesta ja kustannuksista. Ratkaisevaa on yhteyden säilyminen: kaava-alueen viherrakenne voi kasvaa, vaikka seudullinen ekologinen yhteys katkeaisi. Selvityslistalle: Ekologisen verkoston kytkeytyneisyys ja kompensointitarve, kaava-alue ja toteuttamisedellytysten alue.

Vastine: Kaavan vaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus (AKL 9 §). Vaiheyleiskaava konkretisoi strategisen yleiskaavan toteuttamista Tampereen kaupungin alueella sekä tarkentaa sen alueelle osoitettuja ratkaisuja. Ratapiha-alue sekä vt3 muodostavat katkoskohdan Tampereen kantakaupungin siniviherrakenteessa ja ekologisessa verkostossa. Kaava tavoitteena on parantaa tätä kantakaupungin siniviherrakenteen ja ekologisen verkoston tilannetta. Kaava-alueelta laaditaan tarvittavat luontoselvitykset sekä siniviherrakenteen visio ja tavoitetilatyö tavoitteen toteutumisen tueksi. Kaava-alueen siniviherrakenteen kehittämisen lähtökohtana ovat alueella jo tunnistetut ekologisen verkoston rakenteelliset ja toiminnalliset kytkeytyneisyyden tarpeet, jotka täsmentyvät luontoselvitystiedon karttuessa.

Vaatimus 12. Virkistysvaikutusten arviointi hankekokonaisuudelle. Kaavan valmistelussa on arvioitava LemPi-metsän virkistyskäyttöön kohdistuvat yhteisvaikutukset kaupunkiseudun tasolla. Valtatien 3 ympäristövaikutusten arvioinnissa 6 yhteysviranomainen edellytti jo vuonna 2022, että ratapihan, uuden raiteen ja lentokentän yhteisvaikutukset virkistysalueiden meluun tarkastellaan jatkosuunnittelussa. Ratapihan osuutta ei ole arvioitu. Tämä kaava on ensimmäinen, jonka toteuttaminen edellyttää koko siirtoa, joten ratapihan osuus kuuluu sen arviointiin. Selvityslistalle: Hankekokonaisuuden virkistysvaikutukset kaupunkiseudun tasolla.

Vastine: Kaavan vaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus (AKL 9 §). Vaiheyleiskaava konkretisoi strategisen yleiskaavan toteuttamista Tampereen kaupungin alueella sekä tarkentaa alueelle osoitettuja ratkaisuja. Ratapiha-alue muodostaa nykytilanteessa katkoskohdan kantakaupungin virkistysalueverkostossa, ja kaavan tavoitteena on parantaa kantakaupungin virkistysalueverkoston kytkeytyneisyyttä. Lisäksi suunnittelun yhteydessä arvioidaan kaava-alueen virkistysalueiden määrän sekä virkistyspalveluiden tarvetta.

Vaatimus 13. Yhteensopivuus valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin on esitettävä kaavaselostuksessa. Arvion on katettava myös kaavan toteuttamisedellytykset, koska kaavan tavoite edellyttää siirtoa. Erityisesti on arvioitava tavoite, jonka mukaan vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle luonnon kannalta herkistä alueista. Selvityslistalle: Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkastelu kaavan toteuttamisedellytyksille.

Vastine: Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain suunnittelujärjestelmää. Kuntien kaavoituksessa tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä. Vaiheyleiskaavan laatimisen yhteydessä tunnistetaan kaavan kannalta olennaiset valtakunnalliset tavoitteet ja kaavan vaikutusten arvioinnissa kuvataan, millä kaavaratkaisuilla niiden toteutumista edistetään. Ratapihan siirron ja oikoradan toteuttamisedellytykset ratkaistaan Pirkkalan ja Lempäälän kaavoituksen ja Väyläviraston ratasuunnittelun yhteydessä.

Vaatimus 14. Aloite seudullisesta yhteisvaikutusten tarkastelusta. Piiri esittää, että Tampereen kaupunki tekee Pirkanmaan liitolle, Lempäälän ja Pirkkalan kunnille, Väylävirastolle ja Sisä-Suomen elinvoimakeskukselle aloitteen hankekokonaisuuden yhteisvaikutusten tarkastelusta maakuntakaavan päivityksen yhteydessä. Tarkasteluun kuuluu maakuntakaavan sijaintivertailun päivitys poissulkemisperusteineen, myös vaarallisten aineiden onnettomuusriskin ja huomiointivyöhykkeen sitoman maankäytön osalta. Aloite ei korvaa vaatimusta 1. Piiri pyytää, että aloite, siihen saadut vastaukset ja kehitysohjelmassa sovitut seudulliset selvitykset liitetään valmisteluaineistoon.

Vastine: Etelän kasvusuunta -kehitysohjelman avulla varmistetaan seudun yhteistyö hankkeiden kokonaisuudessa. Yhteistyö on organisoitu ja yhteistä tavoitetilaa ja toimintatapoja vahvistetaan jatkuvasti. Seudullinen vaikutusarviointi täydentyy hankkeiden edetessä.

Vaatimus 15. Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman julkaiseminen. Jos selvityslistaa täydennetään tämän ja muun palautteen perusteella, piiri pyytää, että päivitetty suunnitelma julkaistaan viimeistään valmisteluaineiston yhteydessä siten, että lisätyt selvitykset on merkitty.

Vastine: Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavaprosessin aikana tarvittaessa.

Tampereen seudun polkupyöräilijät ry

Tampereen seudun polkupyöräilijät ry korostaa, että päärata muodostaa merkittävän esteen sekä pyöräilylle että jalankululle, ja ongelma korostuu alueen rakentamisen tiivistyessä. Nykyiset radan ylityskohdat ovat harvassa ja etäisyydet niiden välillä pitkiä, mikä hankaloittaa liikkumista. Yleiskaavassa tulee lisätä poikittaisyhteyksiä, esimerkiksi yhdistämällä raitiotielinjauksiin pyöräilyreittejä, jotta yhteydet palveluihin ja lähialueille paranevat.

Vastine: Vaiheyleiskaavan tavoitteena on tutkia kaava-alueella uusia itä-länsi-suuntaisia poikittaisyhteyksiä kävelylle ja pyöräilylle. Näiden toteuttamismahdollisuudet voivat olla kuitenkin heikkoja ennen kuin järjestelyratapihan siirto etenee alueella.

Radan lisäksi Lakalaivan moottoritieliittymä kaava-alueen eteläreunassa tuottaa merkittävää estevaikutusta, johon kaavassa on tarpeen löytää ratkaisuja.

Vastine: Vaiheyleiskaavassa tutkitaan Lakalaivan uuden aluekeskuksen parempaa kytkeytymistä pohjoiseen valtatien yli, etenkin, jos pääradan varteen tavoitellaan uutta henkilöliikenteen asemaa.

Järjestelyratapihan siirto mahdollistaa uusia linjauksia seudulliselle pääreitille. Ehdotamme radanvarren reittiä, joka sopii erityisesti Tampere–Lempäälä-suuntaan: se on loiva, selkeä ja pyöräilyyn hyvin soveltuva, mutta edellyttää sujuvia ylityksiä radan puolten välillä.

Vastine: Pyöräilyn seudullisen pääreitin mahdollisuudet uudet linjaukset ja lisäykset tulevat tarkasteltaviksi kaavatyön yhteydessä.

Lahdenperänkadun ja Lempääläntien sekä osin moottoritielle johtavat risteysjärjestelyt ovat ylimitoitettuja liikenteeseen nähden. Pyöräilijät ja jalankulkijat ohjataan jyrkkiin ylikulkuihin ja mutkitteleville reiteille. Kaavan tulee mahdollistaa risteysalueen pienentäminen tarpeen mukaiseksi sekä kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen.

Vastine: Koko kaava-alueen liikennejärjestelmää ja sen toimivuutta suunnitellaan ja arvioidaan tulevaisuuden suhteen yleiskaavan tarkkuustasolla.

Lahdenperänkadun huoltoaseman takaa johtaa vanha rautatiesilta Viinikan suuntaan. Tätä olisi mahdollista hyödyntää tulevaisuudessa paremmin pyöräliikenteen ja jalankulun reitteihin.

Vastine: Tämä mahdollisuus huomioidaan suunniteltaessa tulevaisuuden reittejä.

Lopuksi: tässä yleiskaavassa suunnitellaan hyvin pitkän aikajänteen muutoksia, joiden hahmottaminen pelkästään kirjallisista ja karttamateriaaleista on vaikeaa. Toivomme siten myös työpajoja tai muita vuorovaikutteisia osallistumismahdollisuuksia.

Vastine: Aineistojen nähtävillä ollessa, valmistelu- ja ehdotusvaiheessa, järjestetään yleisötilaisuuksia. Tilaisuuksissa on mahdollista käydä keskustelua yhdessä kaavoittajien kanssa.

Kaavatyön aikana järjestettävistä tilaisuuksista viestitään kaavan verkkosivuilla ja uutiskirjeessä. Uutiskirje on mahdollista tilata osoitteesta: tampere.fi/vaiheyleiskaava2025–2029.

Lausunnot

Lupa- ja valvontavirasto

Lupa- ja valvontavirasto ei anna eteläisen vaiheyleiskaavan OAS:sta lausuntoa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lausunto uusittu syyskuussa lisäyksellä:
Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma pyydetään lähettämään LVV:n kirjaamoon.

Vastine: OAS lähetetty 9.10.2026. Merkitään tiedoksi.

Sisä-Suomen elinvoimakeskus

Valtion aluehallinnon uudistus 1.1.2026

Vuoden 2026 aluehallintouudistuksessa kaava- ja lupa-asioiden viranomaistehtävät järjestettiin uudelleen. Keskeinen toimija on valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto, ja maantieverkon hankkeissa valtion kumppani on alueellinen elinvoimakeskus. Sisä-Suomen elinvoimakeskus muodostuu Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan maakuntien alueista.

Vastine: Merkitään tiedoksi

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto toteaa, että kaava-alue sijoittuu valtateiden 3 ja 9 eritasoliittymän sekä maantien 3495 läheisyyteen, Tampereen kehätien varrelle. Väylät ovat valtakunnallisesti merkittäviä pääväyliä ja osa TEN-T-verkkoa, joilla tulee turvata sujuva ja tasainen pitkämatkainen liikenne. Liittymien määrää on rajoitettava eikä niiden tule haitata pääsuunnan liikennettä. Maantie 3495 on keskeinen sisääntuloväylä Tampereen keskustaan, joten sen toimivuus on tärkeää. OAS:ssa tulee tuoda esiin keskeiset väylät ja varmistaa, että yleiskaava tukee valtatie- ja maantieverkon toimivuutta alueen kehittyessä.

Vastine: Huomioidaan valtateiden, eritasoliittymän ja sisääntuloväylien tavoitteet kaavaluonnoksen pohjaksi tehtävässä liikennejärjestelmän visiotyössä ja kehittämissuunnitelmassa. Huomioidaan työssä myös valtakunnallisten väylien toimivuuden varmistaminen maankäytön kehittymisen eri vaiheissa.

Valtatien 3 parantamista Lempäälän ja Pirkkalan välillä koskeva yleissuunnitelma on valmistunut YVA-prosessin jälkeen ja etenee pian Traficomin hyväksymiskäsittelyyn. Suunnitelma sisältää myös Tampereen 2-kehätien osuuden Sääksjärven ja lentoaseman välillä. Uusi valtatieyhteys parantaa koko kaupunkiseudun saavutettavuutta, liikenteen toimivuutta ja turvallisuutta, erityisesti eteläisellä alueella. Vaikutukset kohdistuvat merkittävästi Kantakaupungin eteläisen yleiskaavan alueelle, etenkin Tampere E -eritasoliittymän ja Sarankulman väliselle häiriöherkälle tieosuudelle. Lisäksi käynnistyy tiesuunnittelu nykyiselle valtatielle 3 (Sääksjärvi–Lakalaiva–Linnakallio), mutta toimenpiteiden tarkempi sisältö ja rahoitus ovat vielä avoinna.

Vastine: Merkitään tiedoksi uuden valtatie 3-yhteyden suunnittelu- ja rahoitustilanne.

Alueidenkäytössä on pitkään varauduttava nykyisen valtatie- ja maantieverkon toimivuuden turvaamiseen. Tampereen eteläisen alueen kehittäminen tukeutuu siten pitkään valtateihin 3 ja 9 sekä maantiehen 3495 ja niiden eritasoliittymiin. Vaiheyleiskaavassa on tärkeää huomioida maankäytön vaiheittaisen toteuttamisen vaikutukset liikenneverkkoon ja tarvittaessa ajoittaa hankkeita vastaamaan tieverkon kehittämistä.

Vastine: Koko kaava-alueen liikennejärjestelmää ja sen toimivuutta suunnitellaan ja arvioidaan tulevaisuuden suhteen yleiskaavan tarkkuustasolla. Liikenneverkon toimivuutta tarkastellaan tarvittaessa liikennemallien avulla ja asiantuntija-arvioinneilla maankäytön eri kehitysvaiheissa.

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto muistuttaa, että paikallisen liikenteen aiheuttamien maantieverkon parantamiskustannuksiin on kunnilla osallistumisvastuu.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Vilkkaiden väylien varrella suunnittelussa on huomioitava liikenteen haitat ja ehkäistävä niitä sijoittamalla herkät toiminnot tarkoituksenmukaisesti. Meluntorjunnan suunnittelu ja toteutus kuuluu kaupungille tai rakentajalle. Hulevesiä ei lähtökohtaisesti saa johtaa maanteiden kuivatusjärjestelmiin.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto arvioi kaavaratkaisujen vaikutuksia maantieverkkoon ja liikennejärjestelmään sekä ilmoittaa valmiutensa yhteistyöhön vaiheyleiskaavan liikenneselvityksissä ja suunnittelussa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen maaseutu- ja ympäristöosasto

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen alueidenkäyttö- ja kulttuuriympäristötehtävät toteavat, että kyseessä on yhdyskuntarakenteen kannalta merkittävä solmukohta, mihin liittyy yhtä lailla paikallisia, alueellisia kuin valtakunnallisiakin ulottuvuuksia. Kaavatyön käynnistäminen on siksi hyvin perusteltua. Kaava sijaitsee jo tiiviisti rakennetussa ympäristössä, jossa kohtaa erilaisia kysymyksiä asumisen, liikenteen, ekologian ja kulttuuriympäristöjen näkökulmasta. Erityisesti kytkeytynyt viherrakenne sekä asukkaiden näkökulmasta riittävien virkistysmahdollisuuksien ja katkeamattomien reittien turvaaminen ovat keskeisiä haasteita, joita sijaintiin liittyy.

Kulttuuriympäristöjen näkökulmasta varsinkin ratapiha ympäristöinen edustaa modernin Tampereen teollista historiaa, missä rautatie ja siihen kytkeytyvät erilaiset rakenteen ovat olleet keskeisessä roolissa. Tämän vuoksi suunnittelussa olisi tärkeä tunnistaa näihin ympäristöihin liittyviä arvoja sekä keinoja, joilla näitä pystytään turvaamaan ja tekemään näkyviksi.

Vastine: Kaavan keskeisenä tavoitteena on muodostaa alueelle monipuolinen, ympäröiviin viheralueisiin kytkeytyvä viheralueverkosto, joka tukee sekä ekologisia yhteyksiä että asukkaiden arjen hyvinvointia. Uudet asukkaat tarvitsevat monipuolisia lähivirkistysalueita ja -palveluita, minkä lisäksi alueelle on tarve kehittää laajemmin asukkaita palvelevia kaupunginosapuistoja.

Kaava-alueen arvojen tunnistamiseksi ja suunnittelun tueksi laaditaan luontoselvityksiä, siniviherrakenteen ja virkistyspalveluiden visio ja tavoitetila sekä selvityksiä rakennetun kulttuuriympäristön arvoista.

Kaava-alueella ja sen läheisyydessä on jo tunnistettuja valtakunnallisia, maakunnallisia ja paikallisia rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Laadittavissa selvityksissä pyritään esittämään kokonaiskuva alueen arvoista ja esittämään arvojen turvaamista tukevia merkintöjä ja määräyksiä.

Elinvoimakeskus on valmis yhteistyöhön kulttuuriympäristö- ja viherrakennekysymyksissä, joilla edistetään kestävien ratkaisujen syntymistä.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Pirkanmaan liitto

Pirkanmaan liitto toteaa, että vaiheyleiskaava edistää sekä seudullisia että Tampereen strategisia tavoitteita, kuten kasvua, raitiotiehen tukeutuvaa kehitystä ja eteläistä kasvusuuntaa. Yleiskaavatyö tukee kestävää kaupunkikehitystä, logistisia yhteyksiä sekä rata- ja raitiotieverkoston kehittämistä ja muutoksen hallintaa. Tavoitteet ovat linjassa maakuntakaavan kanssa, ja kaava edistää merkittävästi sen toteutumista, erityisesti järjestelyratapihan siirron ja kehittämisen osalta.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Pirkanmaan liitto pitää hyvänä kestävän ja vaiheittaisen maankäytön suunnittelun tavoittelua sekä sitä, että alueen kehitys nähdään pitkän aikavälin prosessina. Liitto puoltaa vaiheyleiskaavan jatkovalmistelua.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lausunto uusittu syyskuussa lisäyksellä:
Pirkanmaan liitto ei anna lausuntoa aineistosta.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Pirkanmaan maakuntamuseo

Suunnittelualueella sijaitsee useita maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä, kuten Hyppösen kenkätehdas, Lokomon hallit ja Rautaharkon arvoalue. Alueen kaavoituksessa tulee arvioida kulttuuriympäristöjen säilyminen yhteistyössä museoviranomaisten kanssa sekä huomioida maisemalliset erityispiirteet ja pientaloalueiden arvot. Läheisyydessä on myös valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä kohteita, kuten Viinikka-Nekala, Hatanpää ja harjualueet. Alueesta on laadittu useita inventointeja ja selvityksiä, jotka tukevat suunnittelua ja kulttuuriympäristöjen huomioimista.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

OAS:n mukaan kaavatyön tueksi laaditaan useita selvityksiä, erityisesti rakennetusta kulttuuriympäristöstä, jota on alueella vielä osin inventoimatta. Järjestelyratapihan toimintojen siirtyessä on tärkeää kartoittaa VR:n rakennuskanta, infrastruktuuri sekä teollisuus- ja toimitilarakennusten mahdolliset arvot. Vaikutusten arvioimiseksi tulee laatia myös kaupunkikuvallinen selvitys ja arvioida huolellisesti muutosten vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön.

Vastine: Maakuntamuseon mainitsema työneuvottelu maakuntamuseon ja yleiskaavoituksen kesken pidettiin 7.5.2026. Työneuvottelussa keskusteltiin tarkemmin maakuntamuseon palautteessa mainitsemista selvitystarpeista. Sovittiin, että selvitystyön edetessä maakuntamuseoon ollaan yhteydessä vähintäänkin siinä vaiheessa, kun rakennetun kulttuuriympäristön selvityksestä on olemassa alustava luonnos. Näin maakuntamuseo pääsee vaikuttamaan myös selvitystyön johtopäätöksiin.

Yleiskaavatyössä laaditaan normaalin kaavaprosessin tapaan vaikutustenarviointi, jossa huomioidaan lausunnossa mainitut asiat.

Kaava-alueelta ei tunneta arkeologisia kohteita eikä inventointia edellytetä, mutta mahdollisista havainnoista tulee ilmoittaa maakuntamuseolle. Alueen läheisyydessä sijaitsee kuitenkin kaksi kulttuuriperintökohdetta, jotka tulee huomioida kaavoituksessa. Näitä ovat Harkontie 2:n röykkiökohde aivan kaava-alueen rajalla sekä Sulkavuoren historialliset puolustusvarustukset.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Mikäli kaava-alueen rajaus muuttuu tai rakentaminen vaikuttaa kohteisiin, maakuntamuseo arvioi arkeologisen tutkimustarpeen uudelleen. Kaavaluonnos tulee toimittaa museolle lausuntoa varten.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lausunto uusittu syyskuussa lisäyksellä:
Varsinaiset tavoitteet, selvitykset ja kaavaprosessin perusrakenne ovat säilyneet OAS:ssa lähes ennallaan. Pirkanmaan maakuntamuseo ja yleiskaavoitus ovat jo sopineet Lakalaivan laajennusalueen sisällyttämisestä laadittavaan rakennetun ympäristön selvitykseen.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Väylävirasto

Tampereen tavaraliikenteenratapihat

Tampereen tavaraliikenteen ratapiha koostuu neljästä osasta: Tampere Tavara (tuloratapiha), Viinikka (lajittelu), Asema (henkilöliikenne) ja Järvensivu (yhteydet itään). Tampere Tavara ja Viinikka toimivat myös vaarallisten aineiden tilapäisinä säilytyspaikkoina. Ratapihan keskeinen tehtävä on tavarajunien vaunujen lajittelu ja uudelleenmuodostus laskumäen avulla. Tampere on valtakunnallisesti merkittävä tavaraliikenteen solmukohta ja puskuriratapiha, joka tasaa liikenteen häiriöitä ja kuljetusvirtoja. Alueella on lisäksi kunnossapidon tiloja ja toimintoja. Tavararatapihoille on tarvetta myös tulevaisuudessa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Tarvittavat selvitykset

Kaavatyön jatkovalmistelun kannalta on tarpeen tunnistaa ja mahdollisesti käynnistää useita keskeisiä selvityksiä, jotka liittyvät erityisesti ratapihan nykytilaan, kehittämismahdollisuuksiin sekä mahdolliseen siirtoon.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Vaarallisten aineiden tilapäinen säilytyspaikka (VAK-ratapiha)

Järjestelyratapiha toimii vaarallisten aineiden (VAK) käsittely- ja säilytysalueena, ja Tampere on keskeinen VAK-kuljetusten solmukohta. Kaavatyössä on selvitettävä VAK-toimintojen riskit ja vaikutukset sekä varmistettava turvallinen toiminta myös mahdollisessa uudessa sijainnissa. Kaavoituksessa ei tule rajoittaa ratapihan käyttöä tai perustaa kehittämistä sen siirtämiseen ennen riittäviä selvityksiä. Ympäröivässä maankäytössä on huomioitava melu, tärinä ja onnettomuusriskit.

Vastine: Kaavanlaadintaa varten laaditaan riskinarviointi järjestelyratapihalla tilapäisesti säilytettävistä ja järjesteltävistä kemikaalivaunuista. Selvitys tuottaa periaatteet siitä, miten kemikaaliriskeihin varaudutaan ja miten kaavoitusta ja rakentamista ohjataan ratapiha-alueiden läheisyydessä. Vaiheyleiskaavatyön tavoitteena on ohjata alueen vaiheittaista kehittymistä turvallisesti ja ratapihan tuottamat rajoitteet huomioiden.

Paikallinen ja seudullinen näkökulma

Väylävirasto korostaa seudullisten ja paikallisten tavoitteiden yhteensovittamisen tärkeyttä ratapiha-alueiden maankäytön suunnittelussa. Seudullisesti keskeistä on yhteisen näkemyksen muodostaminen ratapihan roolista liikennejärjestelmässä sekä rautatieliikenteen toimintaedellytysten turvaaminen. Tähän liittyen tulee määritellä tarvittavat selvitykset ja niiden toteutus yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Paikallisella tasolla on tarkennettava kehittämisen reunaehdot suhteessa ratapihan nykykäyttöön ja tunnistettava ratkaisut, jotka voidaan toteuttaa ilman ratapihan siirtoa tai edellyttävät laajempia linjauksia. Lisäksi tulee huomioida välivaiheen kehittämismahdollisuudet ja varmistaa, etteivät paikalliset ratkaisut ole ristiriidassa seudullisten tavoitteiden kanssa.

Vastine: Laajempaa seudullista kehittämistä ohjataan Etelän kasvusuunnan kehitysohjelmassa. Seudullisia selvityksiä tehdään rinnan kaavatyön kanssa, mutta ne eivät kuulu kaava-aineistoon. Vaiheyleiskaavan tavoitteena on esittää kaava-alueen vaiheittaiset kehittämisen mahdollisuudet paikalliset ja seudulliset tavoitteet huomioiden.

Vaihtoehtotarkastelu

Kaavatyön tueksi tulee laatia kattava vaihtoehtotarkastelu, jossa vertaillaan ratapihan säilyttämistä, kehittämistä ja mahdollista siirtämistä realististen ja toteuttamiskelpoisten vaihtoehtojen pohjalta. Tarkastelussa on huomioitava ratapihan keskeinen rooli valtakunnallisessa rataverkossa sekä eri vaihtoehtojen vaikutukset kapasiteettiin, toimintaedellytyksiin ja ympäröivään maankäyttöön. Siirtovaihtoehdosta tulee laatia alustava hankearviointi, jossa tarkastellaan muun muassa toteutettavuutta, kustannuksia, aikatauluja, vaikutuksia ja epävarmuustekijöitä. Arvioinnissa on huomioitava myös mahdolliset pilaantuneet maa-alueet sekä se, että siirto ei välttämättä ole realistinen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä. Lisäksi on tärkeää tarkastella välivaiheen kehittämistä, jotta alueen hallittu kehittäminen on mahdollista nykytilanteessa ja pitkän aikavälin ratkaisujen ollessa vielä avoimia.

Vastine: Ks. edellinen vastaus.

Muut selvitykset

Aiemmat ratapihan riskiselvitykset tulee arvioida uudelleen, sillä toimintaympäristö ja maankäyttö ovat voineet muuttua ja edellyttää päivitettyä riskinarviointia. Lakalaivan seisakkeen kehittäminen on erillinen kokonaisuus, jonka toteuttamisedellytykset ja keskeisten väylien kehittämismahdollisuudet on selvitettävä erikseen.

Vastine: Kaavanlaadintaa varten laaditaan riskinarviointi järjestelyratapihalla tilapäisesti säilytettävistä ja järjesteltävistä kemikaalivaunuista. Selvitys tuottaa periaatteet siitä, miten kemikaaliriskeihin varaudutaan ja miten kaavoitusta ja rakentamista ohjataan ratapiha-alueiden läheisyydessä. Vaiheyleiskaavatyön tavoitteena on ohjata alueen vaiheittaista kehittymistä turvallisesti ja ratapihan tuottamat rajoitteet huomioiden.

Toijala-Tampere suunnitteluhankkeen ympäristövaikutusten arviointi

Väylävirasto käynnistää syksyllä 2026 YVA-prosessin Toijala–Tampere-lisäraiteista, tavoitteenaan neliraiteinen yhteys, jonka toteutusta voidaan edistää vaiheittain kolmannesta raiteesta alkaen.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Väylävirasto muistuttaa, että kaavoituksen päävastuu on kaupungilla. Kustannusjaosta ja Väyläviraston mahdollisesta osallistumisesta sovitaan erikseen. On tärkeää hyödyntää Väyläviraston asiantuntemusta kaikissa relevanteissa selvitystöissä. Muutoin Väylävirasto ei esitä huomautettavaa. Maanteistä lausuu elinvoimakeskus.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lausunto uusittu syyskuussa lisäyksellä:
Vuonna 2018 laaditussa Riihimäki - Tampere -rataosan tarveselvityksessä on tutkittu vaihtoehtoja Lakalaivan aseman sijainnille. Tällä hetkellä nähtävillä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman aluerajaukset eivät sisällä tarveselvityksessä esitettyjä vaihtoehtoja.

Vastine: Voimassa olevassa Kantakaupungin yleiskaavassa 2040 on osoitettu henkilöliikenteen aseman varaus valtatien 3 pohjoispuolelle. Aseman sijainti valtatien eteläpuolella Sarankulmassa on suljettu pois saavutettavuuden ja aseman lähiympäristön maankäytön kehittämispotentiaalin vuoksi.

Tukes

Tukes ei näe estettä kaavasuunnitelmien edistämiselle. Tukes kuitenkin korostaa, että vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida Tukesin valvonnassa olevien kemikaalilaitosten mahdollisten onnettomuuksien vaikutukset, maakaasuputkistot sekä pelastustoiminnan edellytykset. Vastaavasti kaavasuunnitelmien vaikutukset kemikaalikohteisiin tulee arvioida.

- Tukes ylläpitää luetteloa valvomiensa kemikaalikohteiden konsultointivyöhykkeistä. Konsultointivyöhykeluettelo on toimitettu kaupungin kirjaamoon (viimeisin luettelo toimitettu 27.3.2026)
- Maakaasuputkistot: Maakaasun korkeapaineiset siirtoputkistot ovat löydettävissä Gasgridin karttapalvelusta: Gasgrid kartta
- Rakentamisella (esim. uudet tielinjaukset ja liittymät) voi olla vaikutusta esim. kemikaalilaitoksille tapahtuvaan liikenteeseen. Pelastustoimen lähestyttävyys on ensisijaisen tärkeää huomioida ja varmistaa suunnittelussa ja rakentamisvaiheessa. Kemikaaliturvallisuuslainsäädäntö edellyttää, että pelastusyksiköillä tulee olla pääsy tuotantolaitoksen alueelle, onnettomuusvaarallisiin kohteisiin sekä sammutusveden ottopaikoille vähintään kahdesta eri suunnasta.

Vastine: Kaava-alueelle laaditaan yhdyskuntatekninen selvitys, jonka tavoitteena on arvioida yhdyskuntateknisen huollon nykytilaa sekä väestön ja toimintojen kasvun vaikutuksia yhdyskuntateknisiin verkostoihin. Yleiskaavoituksessa varmistetaan eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaava-alueella, että tarvittavilla yhdyskuntatoiminnoilla ja teknisillä järjestelmillä on toteuttamisedellytykset sekä kaupunkialueen laajetessa että olemassa olevien alueiden täydentyessä ja uudistuessa. Yleiskaavoituksessa määritetään yhdyskuntateknisen huollon periaatteet sekä kasvavan kaupunkirakenteen edellyttämät sijaintialueet ja aluevaraukset yhdyskuntatoimintoja varten. Samalla määritellään yhdyskuntateknistä huoltovarmuutta koskevia yleiskaavan tavoitteita.

Osana selvitystyötä käsitellään myös kemikaalikohteiden konsultointivyöhykkeitä, maakaasuputkiston sijainteja sekä pelastustoiminnan edellytyksiä.

Ylöjärven kaupunki

Ylöjärven kaupunki kiittää kommenttipyynnöstä. Kaavoitus on tutustunut hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Ylöjärvi suhtautuu myönteisesti suunnittelussa olevan alueen kehittämiseen. Muilta osin ei ole kommentoitavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Pirkkalan kunta

Pirkkalan kunta pitää myönteisenä seudullista, vaiheittaista ja pitkän aikavälin yhteistyöhön perustuvaa suunnittelua sekä korostaa järjestelyratapihan siirron ja liikennehankkeiden vaikutusten huolellista tarkastelua. Kunta tukee kestävän liikkumisen, raitiotiehen tukeutuvan kehityksen ja siniviherrakenteen tavoitteita. OAS:n katsotaan olevan riittävä, ja kunta toivoo tiivistä yhteistyötä erityisesti seudullisesti merkittävissä kysymyksissä.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lempäälän kunta

1. Seudullinen merkitys ja Lempäälän rooli

Lempäälän kunta tunnistaa Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan keskeisen seudullisen ja valtakunnallisen merkityksen. Erityisesti järjestelyratapihan siirtoon, ratayhteyksiin ja eteläisen kasvusuunnan liikennejärjestelmäratkaisuihin liittyvät tavoitteet kytkeytyvät suoraan Lempäälän kunnan alueeseen, maankäyttöön ja kehitysnäkymiin. Lempäälän kunnan näkemyksen mukaan yleiskaavavaiheessa on tarpeen tunnistaa kaavaratkaisujen vaikutussuhteet sekä kuvata naapurikuntien rooli muutoksen mahdollistajina ja vaikutusalueina osana vaikutusten arviointia.

Vastine: Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan tavoitteena on ohjata Tampereen kaupungin maankäytön kehittämistä. Kaavatyössä tunnistetaan kuitenkin myös kaavaratkaisujen seudulliset ja osin valtakunnalliset vaikutukset, erityisesti liikennejärjestelmään ja kaupunkiseudun logististen kehittämistavoitteiden osalta. Seudullista tiivistä yhteistyötä ylläpidetään kaavaprosessin edetessä.

2. Järjestelyratapihan siirron seudulliset vaikutukset

Lempäälä korostaa, että järjestelyratapihan siirto on seudullisesti merkittävä hanke, jonka vaikutuksia ja hyötykustannusjakautumista tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti. Siirto tuo Tampereelle merkittäviä maankäytöllisiä ja taloudellisia hyötyjä, mutta aiheuttaa Lempäälälle huomattavia kustannuksia, velvoitteita ja riskejä. Kunta katsoo, ettei kustannuksia voida kohdistaa yksin uudelle sijaintikunnalle. Siksi valmistelua tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä kuntien ja valtion kanssa. Vaikutusten ja kustannusten selvittäminen on keskeistä hankkeen toteuttamiskelpoisuudelle ja hyväksyttävyydelle.

Vastine: Tampereen kaupunki tunnistaa Lempäälän merkityksen järjestelyratapihan siirtoa koskevassa kokonaisuudessa sekä hankkeen seudullisen ja valtakunnallisen luonteen. Järjestelyratapihan siirtoon liittyy vaikutuksia, joita on tarpeen tarkastella kokonaisuutena osana laajempaa maankäytön ja liikennejärjestelmän kehittämistä.

Vaiheyleiskaavatyöhön ei voida sisällyttää kustannusten jakautumista tai hankkeen toteuttamista koskevia sitovia ratkaisuja. Yhteistyön tarve Tampereen kaupungin, seudun kuntien ja valtion kesken on kuitenkin tunnistettu, ja Eteläistä kasvusuuntaa koskeva kehitysohjelma toimii keskeisenä välineenä yhteisen tilannekuvan, vaikutusten tarkastelun sekä jatkovalmisteluun liittyvän yhteistyön edistämisessä.

3. Vaikutusten arviointi naapurikuntien näkökulmasta

Lempäälän kunta katsoo, että Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan vaikutusten arvioinnissa on hyvä mainita ja tunnistaa kaavaratkaisujen vaikutukset myös Lempäälän kunnan maankäyttöön ja kehitysnäkymiin. Arviointi voi olla yleispiirteistä eikä edellytä yksityiskohtaista selvittämistä Lempäälän alueella, mutta vaikutussuhteiden esiin tuominen on tarpeen, jotta kaavatyön kokonaisuus hahmottuu aidosti seudullisena.

Vastine: Lausunnossa esitetty näkökulma huomioidaan kaavan valmistelussa. Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan yleispiirteisesti kaavaratkaisun vaikutuksia osana seudullista kokonaisuutta.

4. Yhteensovittaminen Lempäälän kaavoituksen ja MAL-yhteistyön kanssa

Lempäälä korostaa tiivistä yhteistyötä kaavan valmistelussa ja eri kaavaprosessien yhteensovittamista. Järjestelyratapihan siirto edellyttää kunnassa ennakoivaa yleiskaavallista tarkastelua, vaikka sen aikataulua ei ole vielä määritelty.

Vastine: Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan valmistelussa huomioidaan Lempäälän kunnan kaavatilanne sekä yleiskaavojen yhteensovittamistarpeet yleiskaavan mittakaava huomioon ottaen, ja erityisesti järjestelyratapihan siirtoon liittyviä kysymyksiä tarkastellaan yhteistyössä osana kokonaisuuden jatkovalmistelua.

5. Osallistuminen ja sidosryhmäyhteistyö

Lempäälän kunta toteaa, että eteläisen kasvusuunnan maankäytön edistämiseksi ollaan käynnistämässä kuntien välistä yhteistyötä, jota kehitetään edelleen yhteisen edunvalvonnan suuntaan. Eteläisen kasvusuunnan hankkeiden edistäminen on sisällytetty Lempäälän kunnan kunnanhallituksen hyväksymään edunvalvontasuunnitelmaan keskeisenä edunvalvonnan painopisteenä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole riittävällä tavalla huomioitu Lempäälän kriittistä roolia kaavoitushankkeen ja kehittämisohjelman toteutumisen edellytyksenä. Lempäälän kunta edellyttää, että Lempäälällä on aktiivinen ja jatkuva rooli kaavatyön eri vaiheissa ja valmistelua tukevassa vuoropuhelussa.

Vastine: Tampereen Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaava laaditaan alueen paikallisista lähtökohdista. Kaavan alueen maankäyttöä on tarpeen ohjata myös ennen mahdollista järjestelyratapihan siirtoa, ja vaiheyleiskaava sisältää lisäksi alueelta nousevia tavoitteita, jotka eivät kaikilta osin kytkeydy kaupunkiseudun kokonaisuuteen.

Tampereen kaupunki tunnistaa eteläisen kasvusuunnan kehittämiseen liittyvän yhteistyön merkityksen sekä Lempäälän kunnan aktiivisen roolin ja järjestelyratapihan siirtoon liittyvät seudulliset kysymykset. Näitä edistetään ensisijaisesti eteläistä kasvusuuntaa koskevan kehitysohjelman ja muun jatkovalmistelun kautta, ja vuoropuhelua Lempäälän kunnan kanssa jatketaan kaavatyön eri vaiheissa yleiskaavan luonne ja tarkoitus huomioon ottaen.

6. Sääksjärven juna-asema

Sääksjärven uusi juna-asema sijoittuu eteläisen kaupunkiseudun kannalta keskeiseen sijaintiin valtatien 3 ja Tampereen 2-kehän risteysalueelle, mikä antaa asemalle merkittävän seudullisen saavutettavuus- ja liityntäliikenteellisen roolin sekä tie- että raideliikenteen solmukohtana. Lempäälän tavoite on, että Sääksjärven asema palvelee kaukojunaliikennettä ja kytkeytyy 2-kehän kautta Tampere-Pirkkalan lentoasemalle ja sitä kautta sillä on merkitystä seudullisena ja valtakunnallisen solmukohtana. Näistä lähtökohdista Lempäälän kunta katsoo, että Sääksjärven aseman rooli osana eteläisen kasvusuunnan liikennejärjestelmää ja valtakunnallista liikennejärjestelmää tulee huomioida kaavatyössä.

Vastine: Kaukojuna-asemien suunnittelua tulee tarkastella osana koko kaupunkiseudun liikennejärjestelmää. Tampereen Lakalaiva on seudullisesti merkittävä liikenteellinen solmukohta, jonka rooli ja saavutettavuus vahvistuvat olennaisesti Vuorekseen suuntautuvan raitiotieyhteyden toteutuessa ja kytkeytyessä muuhun seudulliseen joukkoliikennejärjestelmään. Eteläisen kasvusuunnan liikennejärjestelmän kokonaisuus tunnistetaan ja asemaratkaisujen merkitystä arvioidaan seudullisesta näkökulmasta osana laajempaa maankäytön ja liikenteen yhteensovittamista.

7. Yhteenveto

Lempäälä pitää vaiheyleiskaavaa seudullisesti merkittävänä ja korostaa omaa keskeistä rooliaan laajemman hankkeen toteuttamisessa. Kunta painottaa järjestelyratapihan siirron, liikennejärjestelmien ja Sääksjärven aseman vaikutusten tarkastelua sekä yhteistyötä ja kustannusten tasapuolista huomiointia jatkovalmistelussa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lausunto uusittu syyskuussa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Tampereen Raitiotie Oy

Pirkkala–Linnainmaa-allianssi rakentaa raitiotietä Sorin aukiolta Pirkkalan Partolaan Hatanpään valtatien ja Nuolialantien kautta. Liikennöinnin on tarkoitus alkaa elokuussa 2028, ja alueelle tulee useita pysäkkejä, kuten Viinikanlahti, Hatanpää, Arboretum ja Rantaperkiö. Hankkeen toteutuessa kokonaisuudessaan vuosina 2028–2032 Tampereelle muodostuu kaksi yhtenäistä raitiotien heilurilinjaa, jotka ulottuvat Pirkkalaan ja Linnainmaalle asti.

Vastine: Merkitään tiedoksi. Pirkkalan Partolaan Sorin aukiolta kulkeva raitiotielinja pysäkkeineen on oleellinen osa kaava-alueen joukkoliikennejärjestelmää, joka huomioidaan suunnittelussa.

Tampereen Raitiotie Oy varautuu suunnittelemaan Vuoreksen raitiotietä Hatanpään valtatien ja Automiehenkadun välillä yhteistyössä kaupungin kanssa. Raitiotien pituus Rantaperkiöstä Vuoreksen keskustaan on noin 8 kilometriä, ja eri rataosuuksia on suunniteltu vaihtelevalla tarkkuudella. Tarkin suunnittelu on kohdistunut Automiehenkadun ja Vuoreksen puistokadun osuuksiin vuosina 2025–2026, kun taas Rantaperkiö–Peltolammi-osuudelle on aiemmin laadittu yleiskaavaselvitys kolmella linjausvaihtoehdolla.

Vastine: Hatanpään valtatien ja Automiehenkadun välisen raitiotien yleissuunnitelmatasoinen suunnittelu ajoittuu hyvin vaiheyleiskaavasuunnittelun kanssa.

Lielahti–Ylöjärvi-raitiotiestä laaditaan parhaillaan hankesuunnitelmaa Tampereen ja Ylöjärven kaupunkien sekä Tampereen Raitiotie Oy:n yhteistyönä, ja sen tavoitteena on muodostaa tehokkaita heilurilinjoja yhdistämällä eri aluekeskuksia. Nykyarvion mukaan Rantaperkiö–Vuores-raitiotien toteutussuunnittelu ajoittuu 2030-luvun loppuun ja rakentaminen 2040-luvun alkuun.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lausunto uusittu syyskuussa lisäyksellä:
Tehty kaava-alueen laajennus on raitiotien jatkosuunnittelun näkökulmasta kannatettava. Vuoreksen ratahaaran raitiotie on suunniteltu yleissuunnitelmatasoisesti kaikilta muilta osin paitsi osuudelta Rantaperkiö-Automiehenkatu, joka nyt sisältyy kokonaan tämän vaiheyleiskaavan tarkastelualueelle.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Telia Towers Finland Oy (TTF Oy)

TTF Oy:llä on alueella tai sen välittömässä läheisyydessä 3 tukiasemaa. Rautaharkko (Sarankulmankatu 18, 33840 TAMPERE) Taatala (Harkontie 6, 33820 TAMPERE) ja Viinikka (Tampereen valtatie 15 vastapäätä, junaradan vieressä, 33100 TAMPERE). Toivomme että ne huomioidaan kaavaa tehdessä. Kyseiset tukiasemat ovat tärkeä osa alueen televerkkoa ja takaavat hyvät yhteydet myös yrityksille, etätyöhön sekä vapaa-aikaan. Hyvät teleyhteydet ovat myös tärkeä turvallisuustekijä.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Toivotaan, että joka kaavavaiheessa (ehdotus jne.), sekä uusia asemakaavoja alueelle tehtäessä lähetätte TTF Oy:lle kommentointi- / lausuntopyynnön. Telia Towers lausuu tarvittaessa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Fingrid Oyj

Tiedoksi, että Fingrid ei lausu Kantakaupungin eteläisestä vaiheyleiskaavasta. Kyseisellä kaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja. Kiitokset yhteydenotosta.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lausunto uusittu syyskuussa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Pirkanmaan hyvinvointialue

Pirkanmaan hyvinvointialue pitää kaavan laatimista ja tavoitteita kannatettavina, korostaen yhteistyön ja pitkäjänteisen suunnittelun merkitystä. Keskeisenä näkökulmana on sosiaali- ja terveyspalvelujen saavutettavuus sekä palveluverkon toimivuus, erityisesti Hatanpään kampuksen rooli huomioiden. Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa sujuvat ja esteettömät yhteydet, joukkoliikenteen kehittäminen sekä vaikutusten arviointi palvelujen saatavuuden turvaamiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Vastine: Merkitään tiedoksi. Vaiheyleiskaavan tavoitteena on sujuva liikennejärjestelmä, joka palvelee eri kulkumuotoja. Pidemmällä aikavälillä järjestelyratapihan siirto ja maankäytön muutos mahdollistavat paremmat liikkumisen poikittaisyhteydet Hatanpään suuntaan. Suunnittelussa huomioidaan Hatanpään kampuksen saavutettavuus osana palveluverkostoa, mukaan lukien sisääntuloväylien toimivuus.

Alueen toimijoille tehty kysely

Kaava-alueella on useita kiinteistönomistajia ja erilaisia yrityksiä, joiden nykyinen toiminta ja myös mahdollisuudet kehittää aluetta halutaan turvata. Kysely oli avoinna 2.–22.2.2026 ja 3.–20.9.2026. Kysely toimitettiin kiinteistönomistajille joko sähköpostitse tai kirjeitse. Sähköposti lähetettiin 85 henkilölle ja kirje 21 osoitteeseen. Yrittäjiä pyrittiin tavoittamaan erilaisten yrittäjäyhdistysten kautta. Vastauksia saatiin yhteensä 60 kappaletta.

Kyselyyn vastanneista suurin osa, 40 vastaajaa, oli kiinteistönomistajia. 18 kertoi toimivansa alueella yrittäjänä, 10 käy alueella töissä ja 9 on alueella vuokralla. Osa vastaajista toimii useassa rooleissa kaava-alueella.

Nykytila

Toimijakyselyn vastausten mukaan kaava-alueen nykyisistä ominaisuuksista eniten toimintaa alueella tukevat ydinkeskustan ja valtateiden läheisyys. Noin 70 % vastaajista koki nämä kaksi tekijää tärkeimmiksi. Puolet vastaajista ajattelee työntekijöiden ja asiakkaiden hyvien liikenneyhteyksien sekä alueen tarjoamien kehittymismahdollisuuksien tukevan toimintaa alueella. Vastaajista 20–40 prosenttia kertoi sopivien ja toimivien tilojen, tavaraliikenteen hyvien liikenneyhteyksien, hyvien lähipalveluiden sekä alueen yritysten luoman vetovoiman ja yhteistyön tukevan toimintaa positiivisesti. Alueen sopiva hinta- ja vuokrataso tuki noin 13 prosentin toimintaa alueella.

Tulevaisuus

Toimijoilta kysyttiin toiveita ja huolia liittyen alueen kehittämiseen sekä heidän toimintaansa alueella. Noin 40 prosenttia toivoi sujuvampia liikennemahdollisuuksia asiakkailleen ja enemmän palveluita lähiympäristöön. Kolmasosa vastanneista taas toivoi sujuvampia liikenneyhteyksiä työntekijöilleen ja toiminnan laajentumismahdollisuuksia.

Huolista kysyttäessä vastaukset jakaantuivat melko tasaisesti eri vaihtoehtojen välillä. Noin 15 prosenttia huoletti raskaan liikenteen ja tavaraliikenteen hankaloituminen sekä asukkaiden, kävelijöiden ja pyöräilijöiden määrän kasvu alueella. Kaupunkikuvalliset muutokset eivät juuri lainkaan aiheuttaneet huolta.

Vastaajista noin kaksi kolmasosaa kokee sijainnin olevan ihanteellinen toiminnalle jatkossakin ja, että toiminnalla on hyvät mahdollisuudet kehittyä alueella. 65 prosenttia vastaajista ajattelee raitiotien vaikuttavan tulevaisuudessa myönteisesti omaan toimintaan. 16 prosenttia koki ratikalla olevan kielteisiä vaikutuksia alueella toimimiseen.

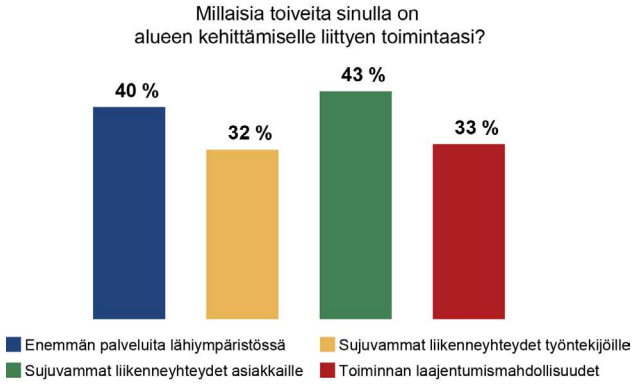

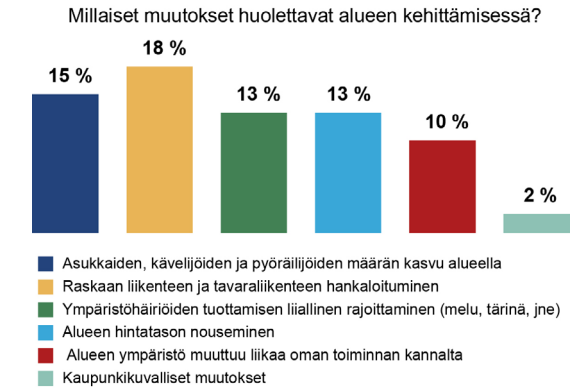

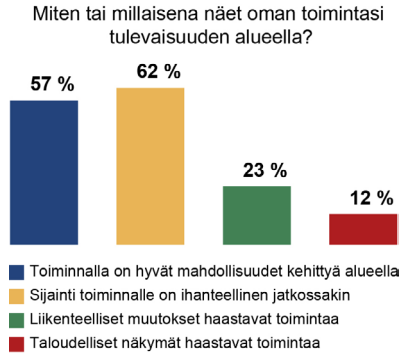

Yleisötilaisuuksissa saatu palaute

Kaavatyötä esiteltiin Tamperelaisten illassa NekaLabilla 15.4.2026 ja erillisessä yleisötilaisuudessa esitystila Siluetissa 16.4.2026. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 70 ihmistä.

Molemmissa yleisötilaisuuksissa osalliset saivat piirtää kartoille merkintöjä tai kiinnittää niihin kommentteja lapuilla. Osallisia pyydettiin merkitsemään heille tärkeitä reittejä tai tulevaisuuden reittitarpeita sekä kaava-alueen hyviä ja huonoja paikkoja. Osa merkinnöistä sijaitsi kaava-alueella ja osa kaava-alueen ulkopuolella. Osallisten merkinnöissä nousivat esiin erilaiset teemat:

- liikenne
- viherverkosto, luonto ja viheralueet
- arjen palvelut (virkistys, liikunta ja kulttuuri)
- kaupunkirakenne ja asuminen
- muut kommentit.

Liikenne

Liikenteeseen liittyviä kommentteja jätettiin yleisötilaisuuksissa määrällisesti eniten. Kommentit liittyivät liikenneturvallisuuteen, liikenteen haittoihin ja liikenteen kehittämiseen.

Liikenneturvallisuus sekä koettu turvallisuus ja turvattomuus

Palautteissa korostuivat Nekalan suuret ajonopeudet sekä maastonmuotojen ja kasvillisuuden heikentämä näkyvyys. Huolta herättivät lasten sekä muiden kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisuus, koulu- ja päiväkotimatkat, mutta myös rakentamisen aikaiset liikennejärjestelyt. Nekalantien kävelytien ja Lampipuiston bussipysäkin ympäristön pimeys heikentää etenkin lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta.

Liikenteen haitat ja ruuhkat

Liikenteen haitoista palautteissa nostettiin esiin liikenteen aiheuttamat meluhaitat ja vilkkaiden liikenneväylien vaikutukset ympäristön viihtyisyyteen. Erityisesti raskaan liikenteen ja runsaan sisääntuloliikenteen koetaan aiheuttavan melua, minkä vuoksi esimerkiksi Peltolammin pohjoisosaan toivotaan lisäsuojauksia melulle. Myös Lempääläntien ja Valtatien 3 ympäristössä Pirkkalan suuntaan mentäessä liikennemelu heikentää jalankulkuympäristön laatua. Palautteissa tuotiin lisäksi esiin, että kävely- ja pyöräväylät ovat ajoittain ruuhkaisia, esimerkiksi Kuokkamaantiellä.

Liikenteen kehittäminen

Palautteissa toivottiin nykyisten ja uusien alueiden parempaa kytkeytymistä sekä sujuvia kävely-, pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksiä. Erityisesti poikittaisyhteydet radan yli tai ali koettiin tärkeinä. Reittien vihreyttä, kulttuuriarvojen huomioimista ja nykyisten kaupunginosien, kuten Rautaharkon, aseman vahvistamista pidettiin tärkeinä. Lisäksi esiin nousivat tulevaisuuden robottikuljetusten nouto- ja jättöpaikkojen tilatarpeet. Yksittäisissä kommenteissa tuotiin esiin pysäköintialueiden tarve Iidesjärvelle ja joukkoliikenneyhteyksien merkitys osana sujuvaa liikkumista.

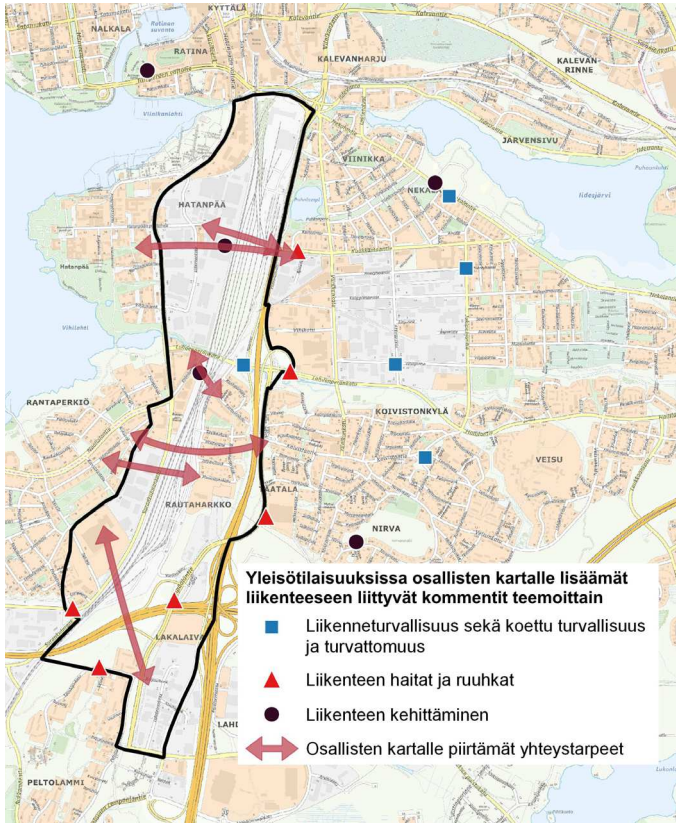

Viherverkosto, luonto ja viheralueet

Palautteissa toivottiin viheryhteyksien säilyttämistä, vahvistamista ja kehittämistä viihtyisyyden lisäämiseksi sekä ekologisuuden tukemiseksi. Rautaharkon ja Hatanpään välille toivottiin vihreitä yhteyksiä. Vihiojan nykyisiä ratkaisuja pidettiin onnistuneina. Vihiojan ympäristön edelleen kehittämistä ja luontopolun yhdistämistä uusiin alueisiin pidettiin tärkeänä. Myös historiallisista viheryhteyksistä, kuten Pahalammen ja Viinikanlahden välisestä ojayhteydestä, muistutettiin.

Puuston väheneminen herätti huolta. Tiiviisti rakennettuihin ympäristöihin, teollisuusalueille ja katuympäristöihin toivottiin lisää kasvillisuutta ja hulevesiratkaisuja. Viheralueiden toivottiin olevan monipuolisia ja sisältävän perinteisten puistojen lisäksi esimerkiksi niittyjä, hulevesiympäristöjä ja muuta luonnonmukaista viherrakennetta.

Kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevan Viinikanpuiston palautteissa toivottiin hoitotason parantamista ja puiston historiallisen puistoluonteen vaalimista nykyistä paremmin. Osa osallistujista korosti hoidettujen nurmialueiden merkitystä puiston käytettävyyden ja viihtyisyyden kannalta, kun taas osa toivoi puistoon nykyistä enemmän luontoelementtejä ja niittyalueita. Virkistyskäytön ja luonnon monimuotoisuuden yhteensovittamiseksi ehdotettiin hoidettujen nurmi- ja niittyalueiden muodostamista.

Arjen palvelut (virkistys, liikunta ja kulttuuri)

Alueen liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita toivottiin vahvistettavan ja niiden hyvä saavutettavuus arjessa tulisi varmistaa. Osallistujat toivoivat leikkipaikkojen lisäksi monipuolisempia liikuntamahdollisuuksia eri ikäryhmille. Rautaharkossa nähtiin puutteita kulttuuritiloissa.

Nekalan koulun pihan poistuminen herätti huolta, sillä aluetta käytettiin ennen aktiivisesti liikunta-, oleskelu- ja tapahtumapaikkana. Palautteissa korostettiin tarvetta korvata menetetyt liikunta- ja virkistysalueet vastaavilla kenttä-, puisto- ja harrastusympäristöillä. Erityisesti lasten ja nuorten liikkumis- ja kohtaamispaikkojen, kuten koripallokenttien ja ulkokuntoilupaikkojen, korvaamista pidettiin tärkeänä.

Kaupunkirakenne ja asuminen

Uusien alueiden liittyminen luontevasti osaksi olemassa olevaa kaupunkirakennetta koettiin tärkeänä. Rautaharkon alueen kytkeytyminen tuleviin alueisiin sekä kulttuuriympäristöjen ja paikallisten ominaispiirteiden huomioiminen nostettiin esille. Lisäksi palautteissa esitettiin kysymys siitä, onko kaupungilla kiinnostusta rakentaa pienomakotitaloja kaava-alueella oleville suurille tonteille.

Rakentamisen osalta osa palautteista kannatti nykyistä tehokkaampaa ja korkeampaa rakentamista erityisesti raideliikenteen ja keskeisten liikenneyhteyksien läheisyyteen. Myös alueen kehittämistä Helsingin Pasilan kaltaisena tiiviinä ja hyvin saavutettavana kaupunkialueena ehdotettiin.

Muut kommentit

Yksittäisinä havaintoina kommenteissa nostettiin esiin huoli ympäristöhaitoista ja turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Erityisesti Taatalan ja Sulkavuoren alueilla koetut hajuhaitat nähtiin alueen viihtyisyyttä heikentävänä tekijänä. Palautteissa kysyttiin myös väestönsuojien riittävyydestä ja niiden huomioimisesta alueen kehittämisessä. Kaavaprosessin osallistumismahdollisuuksiksi toivottiin pienryhmäkeskusteluita ja mahdollisuuksia keskustella suunnitelmista suunnittelijoiden kanssa sekä kyselyitä.

